

Reixes enllà

BUTLLETÍ DEL SEPAP-Secretariat de Pastoral Penitenciària

Como algunos dirían: 'Con la que está cayendo, y seguís bajo la lluvia!'. Pues sí. En lo que se refiere al mundo de la cárcel, de la rehabilitación de presos y presas, de la administración penitenciaria, de los hechos diarios cargados de sufrimiento en el mundo cerrado y oculto de las prisiones, en lo que se refiere a estos y otros muchos asuntos seguiremos aquí ... y probablemente nos mojemos, y cojamos algún constipado... pero debemos seguir aquí. Nuestro empeño -dentro de nuestras limitaciones- es poder visibilizar lo que parece invisible. Y no porque realmente sea invisible, sino porque queda estratégicamente oculto, o en la sombra, de tal manera que la sociedad llega a creer aquello de que: lo que no se ve no existe.

Desde SEPAP nos planteamos un reto, que es el mismo que el de la pastoral penitenciaria en España, y aún en el mundo entero: el de la sensibilización.

Y para ello contamos con la vida misma. La vida, -a veces también la muerte- el olvido, el aislamiento que vemos en las prisiones. Sólo queremos poner de manifiesto lo que vemos cada día, y por ello queremos manifestar los sentimientos que se nos provocan, y decir lo que escuchamos. Sólo somos la voz de los que no tienen voz.

Y desde nuestra pobreza ofrecer tantas visiones del mundo de la cárcel como nos sean posibles.

Nuestro empeño es favorecer la visualización de lo que se queda oculto o que quizás nadie cuenta de la cárcel, de los presos y las presas, de sus familias, de las víctimas. Sabemos que denunciar es muy fácil. Tan fácil como tirar la piedra y esconder la mano. Pero no se trata de eso. Lo que nosotros podemos y debemos aportar al mundo de la justicia-injusticia, cárcel-presos, infractor-víctima...es en definitiva un diálogo que favorezca el encuentro de un objetivo común: la rehabilitación y la reinserción, y aún más: la prevención. Y a ese diálogo aportaremos nuestro deseo de buscar la verdad: no nuestra verdad, sino la verdad que surge de la búsqueda común.

Y ofreceremos gestos significativos, como puede ser el empeño en una justicia restaurativa y no punitiva. Una justicia donde se favorezca el acercamiento de infractor y víctima, donde sea posible un ofrecimiento de perdón, donde la justicia nazca desde la mirada a la persona, y no desde la ejecución de unas leyes asépticas y frías.

En definitiva: Queremos abrir espacios al sueño de Dios sobre la persona. Porque estamos seguros que Papi Dios jamás se ha imaginado un mundo donde las leyes, y más concretamente, el derecho penal, esté hipertrofiado y 'condene' sin vacilar a quienes no piensan como el sistema dicta. Porque, por decir un ejemplo real en nuestra sociedad del 2010, estamos llegando a situaciones donde bajo el amparo de la ley se quería condenar -posiblemente con cárcel- a personas que acojan, hablen, o tomen un café... con un sin papeles. Y esto es solo un ejemplo. No, no podemos callarnos. Hay otra manera de legislar.

Con la que está cayendo... y aquí estamos!

José Mª Carod

Sumari

- Editorial
- Un racó per a compartir (pàg. 2-3).
- És bo saber-ho (pàg.4).
- Parlem-ne plegats! (pàg.5-6)
- Recomanem (pag. 7)
- Agenda (pàg. 8).

SEPAP

Rivadeneyra 6, 8º 08002

Telèfon i fax: 93 3176397

Dipòsit Legal B-12460-1995, edita SEPAP

www.sepapbcn.org

e-mail: sepap_bcn@yahoo.es

Horari: De dilluns a divendres de 9,30 a 13.30h

UN RACÓ PER A COMPARTIR

Créixer com a voluntaris

Resum de l'aportació del José Juan Galve en la darrera assemblea de final de curs del SEPAP
30 de maig de 2010

El voluntariat és un camí que ens canvia a tots. Quan es va iniciar, no hi havia ONGs. Mica a mica es van anar introduint i l'Estat es va veure obligat a regularitzar el voluntariat. L'Església, però, no és una ONG i la seva principal tasca és pastoral.

Legalment, es defineix el voluntari (Circular 1-2001 de la Generalitat de Catalunya): "La Constitució disposa al seu títol preliminar que els poders públics facilitaran la participació de tots els ciutadans en la vida política, econòmica, cultural i social. La Constitució estableix que la privació de llibertat està orientada a la reeducació i la reinserció social". La Llei orgànica 11/1979, de 26 de setembre, general penitenciària, diu que "les institucions penitenciàries tenen com a fi primordial, entre d'altres, la reeducació i la inserció social dels sentenciats a penes i mesures penals privatives de llibertat. Els ciutadans, per mitjà de les associacions de voluntariat, participen i col·laboren directament en la consecució d'aquests objectius."

En cap cas, la feina dels voluntaris substitueix la dels funcionaris.

El voluntariat cristià és una feina vocacional des de i per l'Església. És una crida del Senyor que s'accepta i es fa dins l'Església, no per lliure i amb formació.

Durant els darrers anys, ha hagut una evolució legal del concepte de voluntariat, així al 1999, la llei parlava d'un voluntariat social, mentre que al 2003 parla d'un de vocacional, format, enviat per l'Església i formant part d'un conjunt més ampli.

La Pastoral Penitenciària aboga per la dignitat humana. La paraula penitenciària ve de penitència i potser és millor parlar de pastoral de la llibertat i la dignitat humana. Joan Pau II ens parlava de que la dignitat de la persona cal ser preservada, encara que estigui reparant les ofenses fetes. Cal tenir fe en l'home caigut, creure que és capaç de canviar.

A nivell europeu, no estem tan malament. Per exemple, a les presons franceses només es deixa fer el servei religiós, ja que estan més a les cel·les a causa del clima i no hi ha tallers. La pastoral es fa d'una altra manera.

La pastoral es fa en tres àmbits: prevenció, presó i la inserció dels que surten. També es treballa en tres àrees, el social, el religiós i el jurídic. La prevenció és l'aspecte en el que cal incidir més.

Generalment el voluntariat treballa en l'anunci de la Paraula (Catequesi), extensió de la fe (formació), la litúrgia, els sagraments i la pregària i l'atenció als presos i les seves famílies (Sociocaritativa). Aquest treball dona testimoni de fe i caritat i és en ell on es veu que els voluntaris són un reflexe diocesà de l'Església, són enviats, són Església.

L'Església en les enquestes no surt massa ben parada. Hi ha molta gent d'Església que treballa amb coherència i s'hi deixa la pell. Potser hi ha una mala venda del producte. En les presons, però això no es dona. En les enquestes a nivell espanyol, la nostra institució és la més valorada, especialment pels interns. És un exemple de la feina ben feta que es fa. Encara que no tot és perfecte:

- Preocupa que molts interns han viscut amb els seus drets humans desatesos abans d'entrar a la presó, per tant cal treballar a fons el repte de la prevenció.

Créixer com a voluntaris

Resum de l'aportació del José Juan Galve en la darrera assemblea de final de curs del SEPAP

- Preocupa, també el gran augment de dones a la presó, ja que, moltes dones són el pilar de la seva família i quan falten la família es disgrega. Tot i això, el nombre d'homes encara és molt més alt que el de les dones (5.000 dones/76.000 homes) i segueix augmentant any rere any.

- També és preocupant l'atenció als preventius ja que, en alguns casos, veuen al seu advocat d'ofici cinc minuts abans dels judicis i aconsegueixen mals acords.

-Preocupa que ha Barcelona hi hagi uns 3000 interns que provenen d'uns 26.000 detinguts. Hi ha moltes detencions i tot està saturat. Ens preguntem si cal aplicar el codi penal per tot.

Nosaltres bevem de la nostra espiritualitat d'un Crist social (que viu com un pres, salva, acompanya, perdona i s'identifica amb els més petits). És una pastoral de justícia i llibertat, que s'identifica amb el Crist Solidari. És un projecte de Déu que s'identifica amb Crist.

Només podem créixer sentint-nos pobres, esclaus i el preu és el temps per ser redemptors i ens costa molt des del "jo vull".

Jesús s'identifica amb els petits, els de malviure, és el refugi per sentir-se estimats. La nostra espiritualitat ve d'aquí, hem de ser la sal, el llevat que fermenta la massa. Els voluntaris hem de fer la feina i crear opinió dins aquest món tan complicat i incomprens, moltes vegades dins la mateixa comunitat i família. Hem de donar una visió diferent dins de "un altre dret penal és possible". Cal crear opinió i marcar línies per crear consciència. No som jutges, però si senzills com coloms i vius com serps per anunciar la Bona Nova. Som creients amb un sentit eclesial. Estimem les persones del món penitenciari, estem formats per atendre'ls amb equilibri i bon humor.

Ramon Prat va dir en el darrer Congrés de Pastoral Penitenciària: *"La formació dels agents de pastoral és un element clau en la realització del projecte, perquè un bon projecte executat per persones mancades sense la preparació suficient normalment obté resultats molt limitats. Per contra, un projecte normal en bones mans es converteix en un bon projecte. El factor humà és sempre determinant. Per tant, ha d'haver una preparació inicial i una formació permanent. La preparació inicial ha de ser sociològica, psicològica, jurídica, pedagògica, teològica, espiritual i pastoral."*

En la carta pastoral dels bisbes bascos es comenta que la feina pastoral a les presons requereix, no només, bona voluntat, si no formació per poder ajudar i no tothom serveix per a fer-ho.

ÉS BO SABER-HO

Respostes sorgides a l'assemblea de final de curs 2009-10 del SEPAP

30 de maig de 2010

- 1) Els presos saben que estem a les presons? Com podem millorar aquesta bona nova?
- 2) Com podem fer créixer el grup de voluntaris?

Respostes a la pregunta 1:

- Fer tríptic explicatiu més senzill que l'oficial del SEPAP
- Fer córrer la veu per fer veure que hi ha un equip darrere de cada activitat.
- El nostre centre és petit, és fàcil relacionar-se i donar-se a conèixer.
- Que mostrem un 'tarannà' propi de voluntaris SEPAP.
- En actes puntuals, manifestar-se com a voluntaris del SEPAP.
- Programar activitats més atractives.
- Donar-nos a conèixer en els patis, on sigui possible.
- Si el centre està fora de Barcelona, hi ha una limitació d'ocupació de temps cotxe-viatge.
- Fer-nos presents en mòdul d'Ingressos.
- Més relació amb els professionals del centre.
- Presència en Infermeria, psiquiatria ... on sigui possible.
- Obtenir (si és possible) un llistat d'interns que no reben visites.
- Posar una bústia on deixar les instàncies per el capellà.
- Que els capellans recordin les activitats en les misses dels diumenges.
- Tríptic informatiu en panells visibles per als presos.
- 'Vendre' productes des de cada activitat que realitzem en aquesta presó (fer-nos propaganda els uns dels altres).
- Que funcioni també el boca-orella entre presos i voluntaris.

Respostes a la pregunta 2:

- Donar testimoni fora de les esglésies.
- Jornades festives explicant el que és el voluntariat de presons.
- Més gent jove: divulgació en Universitat, parròquies, pastoral universitària, pastoral juvenil.
- Anuncis en les misses parroquials de les pròpies comunitats locals

Aquestes propostes seran tingudes en compte durant el proper curs per tal de millorar la difusió de les activitats del SEPAP.

Manifest del Secretariat pels Marginats de l'Arquebisbat de Barcelona davant el fenomen de la prostitució

El Secretariat de Marginació de l'Arquebisbat de Barcelona, ha dedicat part de les seves sessions d'estudis a examinar el fenomen de la prostitució en el carrer.

Fou el mes de setembre quan alguns diaris publicaren algunes fotografies on es visualitzava el comerç sexual en alguns llocs de la nostra ciutat, i, a continuació, es feien tot un seguit de consideracions sobre aquest fenomen. Consideracions on primava més el sensacionalisme, i els problemes d'ordre públic que comportava aquest fet, i s'obviava tota la problemàtica social que pateixen moltes de les persones que es veu abocades a exercir la prostitució en els carrers o en les carreteres de forma molt precària.

En les nostres reunions, hem escoltat el testimoni d'associacions i persones que fa anys que treballen per ajudar i trobar alternatives a les persones que exerceixen la prostitució al carrer.

Hem aprofundit, amb l'ajuda d'experts, quines són les causes que porten homes i dones, generalment estrangers, a la prostitució, i també hem demanat la col·laboració de biblistes, perquè ens ajudessin, a la llum de la Paraula de Déu, a fer un discerniment sobre aquest fenomen.

En finalitzar el curs hem cregut convenient fer públiques algunes de les conclusions a què hem arribat. Som conscients que el problema és molt complex, que té ramificacions que a nosaltres se'ns escapen, la nostra pretensió no és res més que apuntar algunes pistes, que puguin ajudar els creients, i a tots els homes i dones de bona voluntat, a tenir alguns elements de judici que es troben a faltar en els mitjans de comunicació.

Algunes realitats

1. Com ja s'ha denunciat moltes vegades, hi ha persones que es dediquen a la prostitució, perquè hi ha altres persones que estan disposades a pagar pels seus serveis.
2. Les causes que porten a exercir la prostitució al carrer, tenen un denominador comú, la pobresa. La majoria de les persones que s'hi dediquen provenen de països molt pobres i vénen al primer món, per trobar alguns mitjans de

vida que els permetin viure amb una mica més de dignitat, elles i la família que sovint han deixat en el seu país d'origen.

3. Moltes d'aquestes persones han vingut enganyades al nostre país, se'ls havia promès uns altres tipus de feina. Han contret un deute molt gran que han de pagar. Són explotades per màfies. En alguns casos temen per la seguretat dels parents que han deixat en el país d'origen, i també se les amenaça amb malediccions rituals, com pot ser el "vudú" o altres.

4. La majoria són persones que exerceixen la prostitució com única possibilitat de sortir endavant en la vida. Ja que moltes d'elles desconeixen l'idioma, no tenen estudis i, el més greu, no tenen la seva estança al país regularitzada, vivint de forma al·legal.

5. Malgrat les moltes declaracions institucionals, són molt pocs els recursos que les institucions dediquen perquè aquestes persones trobin alternatives vàlides a la feina que exerceixen.

6. Els mitjans de comunicació, especialment algunes televisions, han trobat en la prostitució un filó per guanyar audiència. Cada vegada hi ha més programes que parlen d'aquest fenomen, posant sempre l'accent en la morbositat, mostrant dones amb poca roba, on el que es busca no és la denúncia, sinó estimular el "voyeurisme".

7. Cal denunciar la majoria de diaris d'àmbit estatal, que, si bé dediquen pàgines a denunciar la prostitució que s'exerceix en el carrer, no tenen cap mena d'escrúpol de tenir com a una font de finançament anuncis de "relax" "massatges", etc.

8. El fenomen de la prostitució és un fenomen molt complex, que som conscients que no té una solució fàcil, que necessita la col·laboració de les institucions públiques, de les entitats sense afany de lucre que es dediquen a ajudar i acompanyar les persones que hi estan involucrades. Del que estem convençuts, és que el problema no se soluciona només amb mesures policials. La prostitució és un fet que afecta persones, és una qüestió social. No es pot tractar només com un problema de seguretat al carrer.

PARLEM-NE PLEGATS!

Manifest del Secretariat pels Marginats de l'Arquebisbat de Barcelona davant el fenomen de la prostitució

A la llum de la Paraula de Déu

1. Tots els homes i dones tenen la mateixa dignitat. Pels creients tots hem estat creats a imatge i semblança de Déu. No es pot tractar ningú com una simple mercaderia. Les persones que es dediquen a la prostitució, tenen un nom, Déu les coneix pel seu nom.

2. Pels creients no hi ha ningú que sigui prostitut/a, en tot cas hi ha persones que treballen en la prostitució durant algunes o moltes hores del dia, però la resta de la jornada són pares, mares, veïns o veïnes com tothom.

3. Pels cristians ens han de fer pensar les paraules de Jesús, quan diu: "Us asseguro que els publicans i les prostitutes us passen al davant en el camí cap al Regne de Déu. Perquè vingué Joan per encaminar-vos a fer el que Déu vol, però no el vau creure. Els publicans i les prostitutes sí que el van creure; en canvi, vosaltres, ni després de veure això, no us heu penedit ni l'heu cregut." (Mt 21, 31-32)

Denunciem

1. El tractament sensacionalista del fenomen de la prostitució, i la poca atenció que mereix el gran problema personal de moltes de les persones que l'exerceixen.

2. La hipocresia de tots, en afrontar aquest fenomen. Segons diuen els experts, el negoci del sexe és un dels sectors que genera més guanys econòmics.

3. Els pocs recursos que les institucions dediquen per trobar sortides vàlides per les persones que es veuen abocades a viure venent el seu cos.

4. Que les institucions posin l'accent en problemes d'ordre públic, i de seguretat viària, (que no els neguem) i no en la problemàtica personal i social d'aquest fenomen.

Demanem

1. Que es dediquin, per part de les institucions, més recursos humans, socials i econòmics per tal d'oferir alternatives vàlides i realistes per a les persones que vulguin deixar la prostitució.

2. Cal que les institucions trobin sortides, com pot ser pisos d'acollida, per a les dones grans que han exercit la prostitució, que molt sovint es troben soles i desemparades.

3. Que es persegueixi les màfies, i a totes les persones que es lucren explotant aquestes dones.

4. Als creients i a la societat en general, que al fer judici sobre la prostitució, no es deixin portar per tot el que té de sensacionalisme, i considerin la situació personal de les persones que s'hi veuen involucrades ja que tots, d'una manera o altre en som responsables.

5. Que s'apliquin els codis deontològics dels mitjans de comunicació per tal que no es permeti manipular, tergiversar o fer ús lucratiu o sensacionalista o des-informar d'aquests temes.

Finalment, agraïm la gran feina que de manera molt satisfactòria realitzant institucions religioses o civils i a les persones que es dediquen a ajudar, acompanyar les prostitutes i treballen per trobar alternatives, i demanem per aquestes institucions la col·laboració moral i econòmica de tothom.

Secretariat Diocesà pels Marginats
Arquebisbat de Barcelona
Barcelona, 29 de juny de 2010

RECOMANEM

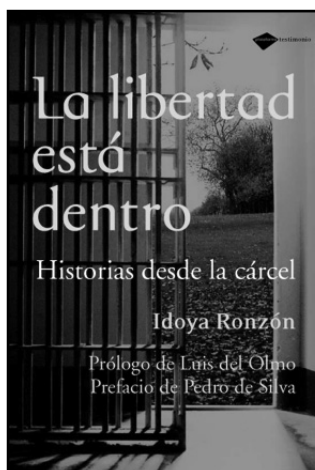
La Libertad está dentro

COL. Testimonio

AUTOR: Idoia Ronzón

La Unitat Terapèutica i Educativa de Villabona, Astúries, representa un model alternatiu a la presó tradicional perquè transforma la realitat penitenciària en eliminar la subcultura carcerària que fa de la presó una escola de delinqüència i la converteix en un espai educatiu. Aquest llibre recull les experiències dels interns que participen d'aquest programa i conforma una convincent defensa de la reinserció social.

Un llibre que demostra que l'ésser humà és capaç d'assumir els seus errors i sortir reforçat socialment. La consecució d'una nova vida després d'un passat delictiu és possible gràcies al treball de la UTE de Villabona. Els testimonis reals i esglaiadors d'aquests presos mostren que només l'home sense ajuda és un llop per l'home.

La pena de mort

Pena de mort (Dead Man Walking) és una pel·lícula estatunidenca dirigida per Tim Robbins, estrenada el 1995, segons el llibre del mateix títol de Sor Helen Prejean, religiosa americana de l'Institut de les germanes de sant Josep que ha acompanyat alguns condemnats a mort fins al moment de la seva execució.

Des d'aleshores, no ha deixat de fer campanya per a l'abolició de la pena de mort arreu al món. Aquesta pel·lícula ha estat doblada al català.

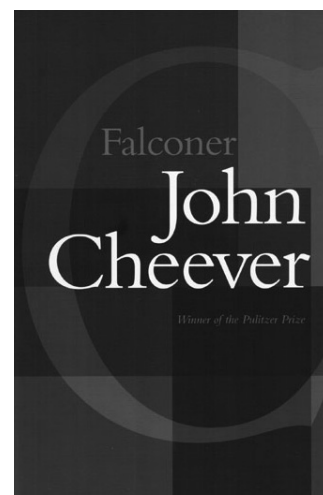
Falconer

ED. Salvat

AUTOR: John Cheever

Falconer és una sòrdida presó de màxima seguretat, on va a parar l'escòria de la societat: assassins, violadors, drogoaddictes, borratxos, aquells als que ningú espera. No obstant això, si li preguntes als reclusos tots et diran que van ser confinats per error, que són innocents del que se'ls acusa. Que aviat estaran fora. Ho repeteixen durant anys, fins que acaben per creure-ho.

Falconer també és la història de Farragut, que no és diferent dels altres, o potser sí. Ell és un professor universitari que va matar accidentalment (o això diu ell) al seu germà, i es creu innocent. A més és un drogoaddicte, no pot viure sense la seva dosi diària de metadona. De vegades es recorda de la seva família, que espera fora. Altres només anhela una mica de calidesa, de sol i de mar. Tot allò que se li nega després dels bruts barrots.

VIII Congreso Nacional de Pastoral Penitenciaria Madrid del 10 al 12 de setembre de 2010

Com es va anunciar en la darrera assemblea, en aquestes dates està prevista la celebració a Madrid del VIII Congreso Nacional de Pastoral Penitenciaria on hi assistiran una dotzena de voluntaris de la nostra entitat.

Els objectius del congrés són:

Pendre consciència de:

- De les exigències que, com Església, tenim per a testimoniar la Bona Nova a tots els actors del sistema penal i penitenciari.
- De la realitat penal i penitenciària que pateixen determinats col·lectius a la presó: pobres d'entre els presos pobres.
- De la conveniència de repensar el sistema penal i humanitzar-lo, aprofundint en el model de la Justícia Restaurativa i les alternatives a la presó.

Reflexionar:

- Sobre els fonaments evangèlics de la Justícia Restaurativa.
- Sobre els nous perfils de la població enpresonada i la canviant realitat penitenciària.
- Sobre la sobredimensió que adquireix el sistema penitenciari amb relació a la delinqüència real i el contingut de les àrees religiosa, social i jurídica de la Pastoral Penitenciària en la societat de la comunicació.

Actuar:

- Pontenciant projectes dins i fora dels centres penitenciaris amb els col·lectius més vulnerables.
- Continuant la promoció, en les diòcesis, de serveis de mediació penal i reconciliació.
- Aprofundint en el missatge del Sant Pare Joan Pau II sobre el Jubileu a les presons en les tres dimensions de la Pastoral Penitenciària: prevenció, presó i reinserció.
- Fomentant, en les diòcesis, la integració de la Pastoral Penitenciària en la Pastoral de conjunt i la coordinació amb institucions extraeclesials.

En el proper n. de Reixes enllà us n'informarem.

Reserveu-vos el dia!

XVIII Jornada de Pastoral Penitenciària de Catalunya.

Dia: dissabte 2 d'octubre de 2010

Lloc: Barcelona (ja us anunciarem el lloc)

Propostes pel programa:

Durant el matí, es proposa una ponència sobre el tema de "Malalts mentals a la Presó" a càrrec d'algun col·laborador de Sant Joan de Déu, ja que aquesta institució és l'encarregada d'atendre aquest tema dins les presons.

Durant la tarda es proposa que la jutge de vigilància, Remei Bona, ens parli de la nova Reforma del Codi Penal, de la nova Llei d'estrangeria, la presumpció d'innocència i dels recursos sistemàtics de la fiscalia.

RECORDEU:

Cada setmana, els divendres de 23 a 24h s'emet el programa

"Libertad a los cautivos"

des de Barcelona a Radio Maria a internet sobre pastoral Penitenciària.